T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/496
KARAR NO : 2025/25
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: Davacının diş implant tedavisinin Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde tam ve gereği gibi yapılmaması nedeniyle uğranıldığı öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. C.
Vekili : Av. H. Y.
Davalı : Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. F. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin tedavi için gittiği Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde onbir dişine implant yaptırdığını, karşılığında 7.000 TL ödendiğini, sonra bir implantın sökülerek ağızda on adet implant bırakıldığını, daha sonra implant üstü kaplama yapılarak dişlerin yapımının bitirilmesi gerekirken kaplama ve diş malzemelerinin gelmediği söylenerek dişlerin yapımının bitirilmediğini, müvekkilinin iki yılı aşkın bir süre dişlerinin yapılmasını beklediğini, davalı tarafından oyalanarak bekletildiğini, bu süreçte katı gıda tüketemediğini, müvekkilinin sonradan İ. B. A. v. D. S. M. nde dişlerini yaptırdığını ve 9.000 TL ödemek zorunda kaldığını ifade ederek, müvekkilinin davalıya ödediği ancak kendisine geri ödemesi yapılmayan 7.000 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte, dişlerinin kalan kısmını başka bir diş merkezinde yaptırmak zorunda kalması nedeniyle ödediği 9.000 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle, adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Sarıkamış Asliye Hukuk Mahkemesi (Tüketici Mahkemesi Sıfatıyla) 22/04/2022 tarih ve E.2018/354, K.2022/353 sayılı kararı ile davanın kısmen kabulüne karar vermiş, karara karşı davacı ve davalı vekilleri tarafından istinaf yoluna gidilmiştir.

3. **Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi 09/05/2024 tarih ve E.2023/297, K.2024/918 sayılı kararı** ile, istinaf başvurusunun kabulü ile Sarıkamış Asliye Hukuk Mahkemesinin (Tüketici Mahkemesi Sıfatıyla) kararının HMK'nın 353/1-b.2 maddesi uyarınca kaldırılmasına, kaldırılan hükmün yerine geçmek üzere davanın HMK'nın 114/1.b, 115/2 maddesi uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...İstemin ileri sürülüş biçimine göre davacı, Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesine izafeten davalı Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü yönünden hizmet kusuruna dayanmıştır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden KWwzvOT - 9Y7mOGT - adgmhHy - sfe9Nw= ile erişebilirsin

Davalı 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince kurulmuş bir üniversite olup Anayasanın 130, 2547 sayılı kanunun 3/d maddesi gereğince kamu tüzel kişisidir. Dolayısıyla davalı üniversite kamusal kurallar çerçevesinde faaliyet göstermekte olup eylem ve işlemleri de kamusal nitelikte ve kamu hizmeti kavramı çerçevesindedir. Kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve hizmet kusurundan doğan zararların gideriminde ise idari yargı görevlidir. (2577 sayılı İYUK. m.2)

Bilindiği üzere görev sorunu, kamu düzenine ilişkin olup açıkça veya hiç ileri sürülmese bile yargılamanın her aşamasında kendiliğinden gözetilir. Açıklanan nedenle mahkemece, davalı Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü yönünden HMK'nın 114/1.b maddesi uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın esası incelenerek karar verilmiş olması yerinde bulunmamıştır. (Yargıtay 4. HD., 2019/2011 E., 2019/4087 K.)

Açıklanan nedenlerle, HMK'nın 355. madde gereğince istinaf dilekçesinde belirtilen sebepler ve kamu düzenine ilişkin hususlarla sınırlı olarak yapılan inceleme neticesinde davacı vekilinin ve davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b.2 maddesi gereğince kararın kaldırılmasına ancak bu durum yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden dairemizce yeniden hüküm kurulmasına dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur..."

4. Davacı vekili bu defa, müvekkilinin Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesine onbir adet diş implantı yaptırmak için gittiğini ve hizmet karşılığında 12.231,50 TL ödediğini, davalının diş implant parasını aldıktan sonra müvekkilinin çenesine taktığı implantın birini sökerek ağızda on adet implant bıraktığını, davalının implant üstü kaplamayı diş malzemelerinin gelmediğini söyleyerek yapmadığını, müvekkilinin üç yıla yakın dişlerinin yapılmasını beklediğini, bu süreçte yemek yemekte güçlük çektiğini ve İstanbul Bereket Ağız ve Diş Sağlığı merkezinde dişlerini yaptırdığını belirterek müvekkilinin davalıya ödediği ancak kendisine geri ödemesi yapılmayan 12.231,50 TL'nin ödeme tarihinden, dişlerinin kalan kısmını başka bir diş merkezinde yaptırmak zorunda kalması nedeniyle uğradığı zararın fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 100 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ve müvekkilinin dişlerini yaptırmak için İstanbul'a gidip gelmesi nedeniyle fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak kaydıyla 279,39 TL yol ve diğer masrafların dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Erzurum 2. İdare Mahkemesi 12/06/2024 tarih ve E.2024/1839 sayı ile,** uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davaya dayanak yapılan maddi olgu, implant tedavisi yapılmak suretiyle dişlerin düzeltilmesine ilişkindir. Varılmak istenilen sonucun ve buna dayalı olguların hukuki nitelendirilmesi yapıldığında ise, yanlar arasında TBK 470. ve devamı maddelerinde düzenlenen eser sözleşmesi ilişkisinin bulunduğu, dolayısıyla uyuşmazlığın eser sözleşmesi hükümlerine göre çözümlenmesi gerekmektedir.

6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 3. maddesine göre tüketici; ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi, tüketici işlemi; mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden KWwzvOT - 9Y7mOGT - adgmhHy - sfe9Nw= ile erişebilirsin

ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemi ifade eder. Bir hukuki işlemin 6502 Sayılı Yasa kapsamında kaldığının kabul edilmesi için taraflardan birinin tüketici, diğer tarafın ise satıcı, sağlayıcı ya da müteşebbis olması gerekir. Sağlayıcı; kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere, ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye hizmet sunan ya da hizmet sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder.

Somut olayda, davacı yararlandığı sağlık hizmetinin kusurlu olmasından kaynaklı tazminat isteminde bulunmuş olup kural olarak sağlık hizmeti verilmesine yönelik her türlü sözleşme tüketici işlemi sayılır. Bu hizmeti veren kişinin kamu kurum ve kuruluşu veya gerçek ya da tüzel kişi olmasının bir önemi yoktur. Nitekim, hastanelerin kurumsal tıbbi kusurları bağlamında, kamu hastaneleriyle özel hastaneler arasındaki ayrım yapaylaştığından gerekli sorumluluk koşulları ve uygulanacak tazminat yaptırımları açısından temelde bir fark görünmemektedir. (Prof. Dr. Mehmet Demir, Hekim ve Hastane Yönünden Tıbbi Sorumluluk Hukuku, Ankara 2018, s. 289). Davalı taraf üniversite hastanesi olup, kamu tüzel kişiliğine haiz ise de; ticari veya mesleki amaçla hareket eden girişimci sıfatıyla TKHK uyarınca sağlayıcı kapsamına girmektedir. Kanuna göre de sağlayıcının gerçek veya tüzel kişi olmasının herhangi bir önemi bulunmamaktadır. (Yargıtay 6.HD. 2022/9E, 2022/285K)

Yukarıda yer verilen yasal düzenleme ve açıklamalar doğrultusunda, davaya konu sağlık hizmetini alan kişi tüketici sıfatına haiz olduğundan, taraflar arasındaki hukuki ilişkinin tüketici işlemi sayılması gerektiği, tazmini istenilen zararın da, idarece tesis edilmiş bir işlemden, idari eylemden veya idari bir sözleşmeden kaynaklanmadığı, taraflar arasındaki özel hukuk sözleşmesi olan eser sözleşmesinden kaynaklandığı, dolayısıyla eldeki davanın idare hukuku ilke ve kuralları ile çözüme kavuşturulmasının mümkün olmadığı ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır..."

6. Erzurum 2. İdare Mahkemesi tarafından 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden KWwzvOT - 9Y7mOGT - adgmhHy - sfe9Nw= ile erişebilirsin

sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

9. 2577 sayılı Kanun'un "*İptal ve tam yargı davaları*" başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"*İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususta ki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.*"

10. 2577 sayılı Kanun'un "*Doğrudan doğruya tam yargı davası açılması*" başlıklı 13. maddesi şöyledir:

" *1. İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka süretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında otuz gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.*

2. Görevli olmayan adli (…) yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz."

B. Yargı Kararı

11. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesinde, her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağı hükmüne, geçici 1. maddesinde ise, bu Kanunun yargı yolu ve göreve ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tarihte açılmış olan davalarda uygulanmayacağı hükmüne yer verilmiş, bu Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali amacıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesi, 16/02/2012 tarih ve E.2011/35, K.2012/23 sayılı kararıyla; dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmini konusunun kapsama alındığı ve bu tazminat davalarına bakma görevinin asliye hukuk mahkemelerine verildiği; buna göre, aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararların kapsama alınmadığı; sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davalarının idari yargıda görülmeye devam edeceği; bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı, ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşabileceği; esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlar olduğu; idare hukukunda,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden KWwzvOT - 9Y7mOGT - adgmhHy - sfe9Nw= ile erişebilirsin

idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakarlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesinin mümkün olduğu; özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise, belirli konular için düzenlendiği ve sınırlı olduğu; idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi, aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğunun söylenemeyeceği gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacının bedelini ödediği diş implant tedavisinin tam ve gereği gibi yapılmaması ile bu tedaviyi başka bir merkezde yaptırmak zorunda kalması nedeniyle uğranıldığı öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

15. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

16. Bununla birlikte idarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişinde nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusurunun, hizmetin kötü işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleştiği ve bunun idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açtığında kuşku bulunmamaktadır.

17. Öte yandan, kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin, hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde "*idari dava türleri*" arasında sayılan "*idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası*" kapsamında, idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden KWwzvOT - 9Y7mOGT - adgmhHy - sfe9Nw= ile erişebilirsin

18. Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının tedavi için gittiği Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde diş implant tedavisinin tam ve gereği gibi yapılmaması nedeniyle uzun bir süre katı gıda yiyemediği ve tedavisini başka bir merkezde yaptırmak zorunda kalması nedeniyle zarara uğradığı iddiasıyla tazminat davası açtığı anlaşılmaktadır.

19. Davacı vekili tarafından adli ve idari yargı yerinde davalı olarak gösterilen Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne idari yönden bağlı olan Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinin, kamu hizmetini yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Erzurum 2. İdare Mahkemesinin 12/06/2024 tarih ve E.2024/1839 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Erzurum 2. İdare Mahkemesinin 12/06/2024 tarih ve E.2024/1839 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

07/01//2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden KWwzvOT - 9Y7mOGT - adgmhHy - sfe9Nw= ile erişebilirsin